

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَخَلِّصْنَا مِنْ جَهَنَّمَ

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

به نام خدا

درس ۱۱ هدیه های آسمان
چهارم دبستان

الْمَرْءُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَن يُخَالِلُ

آدمی بر آیین دوست خود است؛
پس هر یک از شما مراقب باشد
که با چه کسی دوستی می کند

Man is influenced by the faith of his friends; be careful of
whom you associate with.

تو اهل بگو با کیان زیستی / پس آنکه بگویم که تو کیستی

ضرورت و اهمیت درس

پایه اول (حد)

تعداد صفحات: ۱۵

این کتابچه برای دانش آموزان پایه اول تهیه شده است و شامل مطالبی است که در کتاب درسی آنها درج نشده است و به منظور آشنایی بیشتر دانش آموزان با مباحث دینی و اخلاقی و تقویت مهارت های تفکر و حل مسئله تهیه شده است.

درس یازدهم*

از کاروان عقب مانده است؛ زیرا شترش دیگر نمی تواند قدمی بردارد.
بارها را خود بر دوش می گیرد و پیاده به راه ادامه می دهد.
آفتاب به شدت می تابد. بسیار تشنه و خسته است؛ عرق از سر و رویش می ریزد.
به سختی نفس می کشد اما همچنان با اراده بیابان را پشت سر می گذارد.
خود را از یاد برده است و هدفی جز رسیدن به رسول خدا و سپاه اسلام ندارد؛
سپاهی که برای مقابله با دشمنان اسلام به سرزمینی دور می رود.

در گوشه‌ای از آسمان، ابری می‌بیند.
_ «خدایا! تو را شکر می‌کنم. در میان این صحرای خشک و این ابر!»
راه خود را به سوی آن کج می‌کند. به محلی می‌رسد که مقداری آب باران در آن
جمع شده است؛ آبی زلال و خنک!

دستانش را پُر می‌کند؛ آب را به نزدیک لب‌های
خشکیده‌اش می‌برد اما ناگاه به یاد چیزی می‌افتد.
آب را با دقت در مشکی که به همراه دارد، می‌ریزد
و حرکت می‌کند.

مدّت‌هاست که پیاده می‌رود؛ خسته و تشنه‌تر
از قبل است.
ناگهان از دور چشمش به سپاه اسلام می‌افتد.
اشکی شوق از چشمانش سرازیر می‌شود؛ سریع‌تر
گام برمی‌دارد.

* دانش‌آموزان نام این درس را تعیین می‌کنند.

مذت هاست که پیاده می رود؛ خسته و تشنه تر از قبل است.

ناگهان از دور چشمش به سپاه اسلام می افتد. اشک شوق از چشمانش سرازیر می شود؛ سریع تر گام بر می دارد.

سپاهیان از دور شبّحی^۱ را می بینند.

— «ای رسول خدا، کسی به سوی ما می آید».

— «خدا کند ابوذر باشد».

شبّح نزدیک و نزدیک تر می شود؛

یکی از سپاهیان فریاد می زند: «او ابوذر است. ابوذر می آید».

پیامبر لبخند می زند.

پیامبرِ خدا به استقبالش می‌آید.
 بارها را از دوش او می‌گیرد.
 ابوذر از شدت خستگی و تشنگی، بی‌حال بر زمین می‌افتد.
 - «برادران، آب بیاورید؛ ابوذر خیلی تشنه است».
 لب‌های خشکیده‌اش باز می‌شود و با صدایی ضعیف می‌گوید: «نه! لازم نیست. آب
 همراه دارم!»
 - «آب همراه داشتی و ننوشیدی؟»
 - «بله ... در آن مشک ... آب گوارایی است...».
 - «پس چرا از آن ننوشیدی؟»
 - «با خود گفتم شاید رسول خدا تشنه باشد؛ صبر کردم تا نخست او از آن بنوشد...».
 و از حال می‌رود.
 سپاهیان بُهت‌زده^۲ به ابوذر نگاه می‌کنند.
 لبخندی پرمعنا بر لبان پیامبر خدا نقش بسته است.

۱- شَبَّح: سایه

۲- بُهت‌زده: شگفت‌زده

همانگونه که روایت شده، ابوذر پس از پذیرش اسلام برای تبلیغ این دین به میان قبیله خود رفت و سالیان سال در آنجا بود. وی پس از جنگ بدر و اُحد، در مدینه به پیامبر اسلام (ص) پیوست و در آن شهر اقامت گزید. [۱] او در دوران حیاتش در شهر مدینه به عنوان یکی از صحابه پاک و یاران راستین پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و امیرمؤمنان «علیه السلام» بود. از زبان پیامبر ستایشهای فراوانی درباره او نقل شده است. از آن جمله همان حدیث مشهور است که «آسمان بر سر هیچ کس سایه نیفکنده و زمین کسی را در بر نداشته است که راستگوتر از ابوذر باشد». در این درس هم دوستی صمیمانه ی او با رسول خدا و از خودگذشتگی اش را دیدیم.

همراهی ابوذر
با رسول
خدا(ص)

برایم بگو

از رفتار این دو دوست (پیامبر و ابوذر) چه درسی گرفتی؟

کامل کنید

حدیث زیر را با دقت بخوانید.

رسول خدا فرمود: «سه کار است که باعث می‌شود محبت دوستانت به تو زیاد شود:
وقتی آنها را دیدی سلام کنی؛
وقتی وارد مجلسی می‌شوند، برایشان جا باز کنی؛
آنها را با نام‌هایی که نیکوست و دوست دارند، صدا بزنی.»

با توجه به مفهوم حدیث بنویسید که شما برای دوستانتان چه کارهای دیگری انجام می‌دهید تا دوستی‌تان بیشتر شود.

عیادت هنگام بیماری

هم دردی با او هنگام ناراحتی و سعی نمودن در برطرف شدن مشکل یا ناراحتی او

سلام به او و مشورت با او در کارها

هدیه دادن به او با مناسبت یا بی مناسبت (هدیه نه چندان گران)

گذشت فوری از خطای او

پیامبر اسلام - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله - می فرماید:

«مؤمن آینه‌ی مؤمن است.»

به نظر شما آینه چه ویژگی‌هایی دارد که انسان‌های خوب و مؤمن در ارتباط دوستانه با یکدیگر، باید مثل آینه باشند؟

دوست
خوب

آینه

۱- دوست مومن کمک می کند تا ما
از عیب خود باخبر شده و آن را برطرف کنیم.

۲- پشت سر ما عیب جویی نمی کند.

۳- اشکالات و عیب ما را فاش نمی کند.

۴- عیب ما را بزرگ و کوچک نمی کند.

۵- عیب ما را آرام به خودمان می گوید
تا دیگران نفهمند.

۱- آینه عیب ما را فقط به ما نشان
می دهد.

۲- اشکالات ظاهری ما را نشان می دهد..

۳- عیب ما را آرام و بی صدا می گوید
و داد نمی زند.

۴- اشکالات و عیب های ما را در اندازه ی
واقعی نشان می دهد.

۵- اشکالات و عیب های ما را فاش نمی کند.

گفت‌وگو کنید

در گروه‌های دو نفره به این سؤال‌ها پاسخ دهید.

تو از دوست چه انتظاری داری؟

عیبیم را به خودم بگویند نه به دیگران و راز من را به کسی نگویند.

حدس می‌زنی دوست از تو چه انتظاراتی دارد؟

هم دردی با او هنگام ناراحتی و سعی نمودن در برطرف شدن مشکل یا ناراحتی او و رازداری او، محبت به او

حالا نوشته‌ات را با نوشته‌ی دوست عوض کن. آیا درست حدس زده‌ای؟ آیا او درست حدس زده است؟
در این باره با هم گفت‌وگو کنید.

ایستگاه فکر

دوستان شما چه ویژگی‌های خوبی دارند؟ چهار ویژگی خوب دوستان را بنویس.

وقت شناس و خوش قول هستند

مودب و مهربان هستند

هم دردی با من و سعی کردن در برطرف شدن مشکلم دارند

راز دار هستند

آیا می‌دانی تمام این ویژگی‌هایی که برای دوستان نوشتی، ویژگی‌های خودت هم هستند؟

تو اهل بگو با کیان زیستی / پس آنگه بگویم که تو کیستی

همان طور که در این درس هم ما دوستی و هم نشینی صمیمانه ی ابوذر با رسول خدا و از خودگذشتگی او را دیدیم.

شاید بگویی من که بعضی از این ویژگی‌ها را ندارم! اقا دیر یا زود شما هم دارای این ویژگی‌ها خواهی شد؛ می‌دانی چرا؟
برای پاسخ دادن به این سؤال، دربارهی این شعر با دوستان خود گفت‌وگو کن و معنای آن را در چند جمله بگو.

پس آنکه بگویم که تو کیستی

تو اول بگو با کیان زیستی

تدبّر کنیم

لَيْسَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا

(فرد گناهکار در روز قیامت می‌گوید) ای کاش فلانی را به عنوان دوست انتخاب نکرده بودم.

سورهی فرقان، آیهی ۲۸

این آیه را بخوانید و دربارهی پیام آن با دوستانتان گفت‌وگو کنید.

با خانواده

پیامبر اسلام – صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَ آله – در یک جمله‌ی زیبا می‌فرماید:

«دوست خوب نعمت است.»

شما نیز با کمک پدر و مادر، جمله‌ای زیبا دربارهی دوستی پیدا کنید و با خطّ خوش بنویسید.